

Toespraak door burgemeester Jozias van Aartsen bij de bijeenkomst voorafgaand aan de plaatsing van het gedenkteken voor het marineschip Zr. Ms. Adder, 10 april 2015

“Wij ontvingen hedenmiddag het treurige bericht dat de rijksmonitor 'Adder' met commandant Van der Aa, die laatstleden woensdag uit IJmuiden naar Hellevoetsluis is gegaan, vermoedelijk is gezonken.”

Zo, dames en heren, was het te lezen in de Rotterdamsche Courant van 8 juli 1882. Drie dagen eerder was het marineschip Zijner Majesteits Adder met man en muis vergaan voor de kust van Scheveningen.

De vraag waarom het schip verging is, ondanks een onderzoek dat nog die zelfde maand werd begonnen, nooit opgehelderd.

Bij de ramp met de Adder verloren alle 65 opvarenden het leven. Een deel van hen ligt begraven op de begraafplaats van Huisduinen bij Den Helder. Daar staat ook een sober monument te hunner nagedachtenis. En hoewel er door de jaren heen op gezette tijden aandacht aan is besteed, herinnerde vreemd genoeg op Scheveningen niets aan het vergaan van de Adder.

Daarom is het goed dat er alsnog ook hier een gedenkteken is gekomen.

Bovendien is het gedenkteken dat wij dadelijk zullen onthullen een echt plaatselijk initiatief, afkomstig uit de Scheveningse gemeenschap. Om de naam van het collegeakkoord te parafraseren: *een mooi voorbeeld van Scheveningse Kracht!*

Dit jaar bestaat de Kustwacht 130 jaar. De oprichting van de Kustwacht was een direct gevolg van de ramp met de Adder. In de jaren die sindsdien verstreken heeft de Kustwacht ontelbare mensen gered. Ook daar staan wij vandaag bij stil.

Ook de Koninklijke Vereniging van Marineofficieren ontstond in reactie op het vergaan van de Adder.

En daarmee kom ik op de bijzondere band tussen de Marine en Scheveningen.

Volgend jaar is het vijftig jaar geleden dat koningin Juliana het Nationaal Marinemonument hier onthulde.

Het draagt een citaat van haar moeder, de onverzettelijke Wilhelmina: “De marine heeft het goed gedaan”.

Toen op 30 november 2013 op het strand van Scheveningen de landing van prins Willem Frederik in 1813 grootscheeps en voor het oog van het hele land werd herdacht, was de Marine prominent aanwezig. Sterker nog, het naspelen van de landing kon alleen plaatsvinden dankzij de fantastische medewerking van de Marine.

De Marine speelt ook een heel belangrijke rol bij vredesmissies in de wereld en uiteraard ook bij de bestrijding van piraterij. Geheel conform onze Grondwet.

“De regering heeft tot taak de ontwikkeling van de internationale rechtsorde te bevorderen”. Zo staat het in artikel 90.

Artikel 97 beschrijft nog eens expliciet de rol van de krijgsmacht in de handhaving en de bevordering van de internationale rechtsorde.

En daarom is het ook zo passend en mooi dat de muzikale omlijsting van de plaatsingsceremonie verzorgd zal worden door de Tamboers en Pijpers van het Korps Mariniers.

En zo slaan wij vanavond, terwijl wij de ramp met Zijner Majesteits Adder herdenken, ook een brug tussen heden en verleden. En staan wij tegelijkertijd in dankbaarheid stil bij al die mannen en vrouwen van de Koninklijke Marine, die zich dagelijks inzetten voor vrede en veiligheid, overal ter wereld.